

DUNGENSE HISTORIËN

Onafhankelijk Tijdschrift voor de Geschiedenis van Den Dungen

12^e jaargang, oktober 2018
Dit is nummer 39.

De omslagfoto toont de linden op de Eikendonk in 1966.

Redactie leovanminderhout@hetnet.nl

Jan van Os in Den Dungen (16^e eeuw)

Gerard, Yda en Gielis waren kinderen van Jan van Os¹; zie het schema hieronder. Een rekonstruktie van de voorgaande genealogie bleek echter allesbehalve eenvoudig.

Jan van Os x Mathijske Mathijs Loijen 311	Een schema van de genealogie van Jan en Gielis van Os. De getallen zijn bladen Genealogie van Den Dungen (GDD).
Gerard	
Yda x Roelof Henriks	
Gielis x Marike Spierings 404e	
Adriaan 404d	
Jacob 404c	
Delis 404b	
Margriet x Adriaan van den Triest	
Adriaan	
Dirxke x Willem Brockx	
Rutger	
Jan x Marike Jan Robben	
Adriaan	
Delis	
Antoniske x Roelof Adriaans	
Aart x Henrikske Jans	
Mathijs 291	
Mathijs x Neeske Spierings 1025	
Cornelia x Aalbert van der Aa 1010	
Marie x Peter Schalks 1023	
Arike x Marten Jans van Overbeek	
Willemke x Huibert van der Merendonk 420a	
Adriaan 420b	
Hendrik 281c	
Jenneke x Jacob van Hedel 163e	
Jan 59e	
Marten	
Aaltje x Jan Ondersteijn 287b	
Marike 1391	
Henderske 377	
Jan	
Henrik 159a	
Antonis x Jenneke Dancken 160	
Maria x Jan Denissen 22a	
Jan 1014	
Delis 1029	
Hendrikske x Adriaan op 't Hoog 378	
Marike x Peter Adriaans 662	
Arike	
Willemke x Henrik Peters van Hannen 308	
Adriaan	
Marike 19a, was 3x getrouwd	
Aalke x Andries Teunissen	

Hoek 10 was het huis waar Gielis kan worden gevonden in akten in het Bosch' protocol. Marieke Gielis Jans van Os die 3x getrouwd was (met Jan Rutten van Griensven, met Jan Claassen, en met Jan Hermans Schuurmans) erfde het huis met toebehoren in 1637² en verkocht het in 1652³. Uit de erfdeling blijkt dat Gielis getrouwd geweest was met Marieke Jacob Adriaans Spierings.

In een oudere akte kan men lezen dat het huis niet afkomstig was van Jan van Os, maar van de moeder van Gielis, nl. Mathijske Mathijs Loijen⁴. De geschiedenis van dit huis kan ons dus niets vertellen over Jan van Os en zijn herkomst.

Het perceel C159 aan den Boschpad was eveneens in de tweede helft van de 16^e eeuw in bezit van Mathijske; ze blijkt in 1566 weduwe te zijn van Jan Henriks Vuchts en in 1556 van Jan van Os zoon van Henrik Vuchts. Hier kan de geschiedenis van het perceel ons melden dat Jan van Os zowel Van Os als Vuchts heette.

Vergelijkbaar is het gesteld met perceel B797-799 aan het Grinsel bij de schutsboom. De belendingen geven als eigenaar Jan Henriks van Os en Jan Henriks van Vucht (Vuchts zou beter zijn geweest).

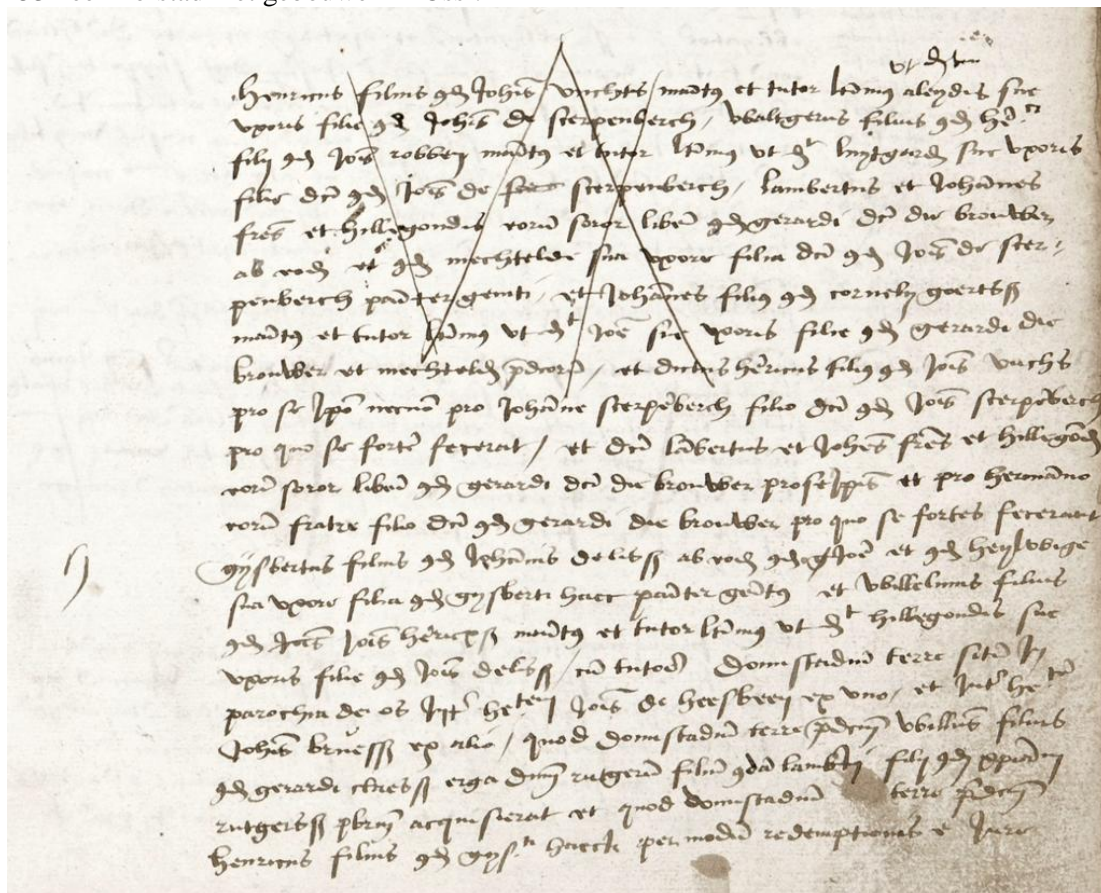
Jan Henriks Vuchts en Mathijske Mathijs Loijen hadden ook perceel B168 op de Keer, maar daar is in de akten nog minder te vinden.

Van het perceel A47 dat Mathijske weduwe van Jan Henriks van Os in 1571 kocht is de historie nog magerder.

Het moge duidelijk zijn dat de akten met betrekking tot Dungense percelen geen uitsluitel geven over de herkomst van Jan van Os.

Vermeld moet nog worden dat zoon Gielis werd vernoemd naar de eerste man van Mathijske, dat was Gielis Jans Wijgengangs (GDD39j).

Een gelukkige toevallige vondst bracht uitkomst. De kinderen van Jan van Scerpenberch verkochten in 1532 een hofstad met gebouwen in Oss⁵.

Henrik zoon van wijlen Jan Vuchts man en wettelijk voogd van Aleit zijn vrouw dochter van wijlen Jan van Scerpenberch, Woutger z w Henrik z w Jan Robben man van Luijgart dr Jan van Scerpenberch, Lambert en Jan, broers, en Hillegont hun zuster kinderen van w Gerard die brouwer en w Mechtelt dr Jan van Scerpenberch, Jan Cornelis Goorts man van Jenneke dr Gerard die brouwer,

en Henrik Jans Vuchts in naam van Jan z w Jan van Scerpenberch.....

Dit is aangegeven in GDD3500 en aangevuld in blad 1954..

Blad 3500

(3518)

Jan van Scerpenberch² Lamberts^{1 3 4 5}

overleden voor 1532²

x

(3538)

Hillegont dr Reijmbout **Spornyers**⁴

kinderen:

1. **Aleit**²

x Henrik Jans Vuchts², zie blad 1954

2. Luitgart²

x Woutger Henrik Jan Robben²

3. Mechtelt²

x Gerard die brouwer²

de kinderen zijn Lambert, Jan, Hillegont, Herman, Johanna²

4. Jan²

1. R 1267, fo 398, 1499 [Jan heeft een erf in Os]

2. R 1315, fo 88, 26-1-1532 [ze verkopen een hofstad met gebouwen in Os]

3. R 1260, fo 463, 4-8-1491 [Jan verkoopt D een pacht uit huis in Os aen den hoevel]

4. R 1243, fo 180v, 29-10-1473 [Jan draagt Ricout van den Zoe een pacht uit land in Os op die Jan Sensen (3544) had verkregen tegen Jan Robberts van Boekel, brief van Os]

5. R 1242, fo 284v, 20-2-1473 [Jan verkoopt een cijns uit huis in Os, den leemkuijl]

Blad 1954

(...)

Henrik Jans Vuchts^{2 3 4 5 6 7 11 12 18 19 20 21 22 23} alias die Wert^{1 14}; de Werdt⁹;

Henrik Vuchts^{8 10 13} **van Os**¹⁶

= Henrik Jan Wouter Vuchts alias die wert¹⁷

brouwer⁴; tot Middelrode¹⁴

(vader Jan overleden voor 1557², voor 1556¹)

= Henrik z w Jan Vuchts Woutersz¹⁵

leeft 1549³ en 1556¹⁸; overleden voor 1571⁷, voor 1563¹⁰, voor 1561¹⁵, voor 1559¹⁷

x

(3500)

Aleit Jans **van Scerpenberch**²³ Lamberts

xx

#Yda Gerard van der Dussen¹⁸

overleden voor 1556¹⁸

kinderen:

1. **Jan**^{7 8 12} de oude^{15 19}; van Os⁷; zie blad 311

x Mathijske^{10 16}

2. **Lambert**^{7 11 14 15}, zie blad 1404

3. Jan^{8 9} de jonge^{3 15 20}, zie blad 2202

x Heijlke⁹ Antonis Roelofs⁸

4. #Cornelis^{7 8 11 15 18}

5. #Margriet^{11 13 15 17 18}

x Henrik Lambert^{13 17} Coppen¹¹, = Henrik Coppen¹⁸;

overleden voor 1564¹³, voor 1559¹⁷, zie blad 368

xx Arnt Jan Joris¹³, zie blad 2446

1. R 1370, fo 204v, 10-3-1556 n.st. [Henrik verkoopt heideland in Berlicum op die nyeuwe stege]
2. R 1372, fo 226v, 15-5-1557 [verkoopt cijns uit land in Middelrode op Nuenvelt]
3. R 1354, fo 16v, 16-10-1549 [verkrijgt pacht uit huis op belveren in Berlicum]
4. R 1319, fo 127v, 11-6-1534 [koopt een huis in Middelrode naast het erf van het convent van Caudewater]
5. R 1327, fo 166v, 7-3-1538 n.st. [koopt land in Middelrode]
6. R 1279, fo 5, 24-10-1509 [verkoopt cijns uit huis in Middelrode aan de Aa en uit huis Lits.B249]
7. Berlicum R 47, fo 25v, 23-5-1571 [deling; Adriaan Jans krijgt een huis in Middelrode]
8. Berlicum R 54, fo 1v (foliering opnieuw begonnen), 30-4-1610 [de kinderen van Jan dragen land in Berlicum, dat hen van Cornelis is aanverstorven, op aan Klaas Gerard Aarts van Swaanbergen; de voogden over de onmondige kinderen van Jan zijn Roelof (dit blad) en Henrik Lambert Vuchts]
9. Berlicum R 54, fo 52v, 13-3-1617 [een cijns; de voogden over Jan Jans zijn Klaas Gerard Arnsts, Henrik Lambert Vuchts, Gerard Henrik Coppens en Gielis Jans van Oss]
10. R 1385, fo 42v, 13-11-1563 [Mathijske lost een cijns uit land op die Sporct, Hoek 9]
11. Berlicum R 42, fo 15v, 23-12-1552 [gelofte]
12. Berlicum R 42, fo 5v, 5-3-1551 stile van Brabant [Jan koopt een huis en land op belveren van de erfgenamen Claas Jan Claassen]
13. Berlicum R 45, fo 55v, dec 1564 [gelofte]
14. Berlicum R 47, fo 157, 26-10-1575 [attestatie tbv Lambert over het huis van Henrik Jans]
15. R 1380, fo 319v, 23-7-1561 [ze kopen land in Berl. in lenxbroeck van Jan van Bree x Marie Jozefs van den Stadeacker]
16. R 1377, fo 459, 12-6-1560 [de erfgenamen van Gloria (17k) dragen Mathijske een pacht op uit land in Middelrode]
17. R 1376, fo 590v, 30-8-1559 [Margriet verkoopt een cijns uit huis in Middelrode dat zij in haar weduwlijke stoel had verkregen]
18. R 1371, fo 7, 10-10-1556 [ze dragen goed van Jan Frederiks (1953) op aan M]
19. R 1370, fo 36, 18-11-1555 [Jan verkoopt een cijns uit land in Sch. in d elschot]
20. R 1351, fo 18 (marge), 16-10-1549 [Jan verkrijgt een pacht uit huis Berl. in belver die Peter Lambert Luythannen had beloofd aan Jan Maarkolf]
21. R 1350, fo 423v, 13-3-1548 [Henrik koopt een huis en hof in Middelrode bij de brug en bij de Aa, vroeger geweest van Andries Jans van den Noddenvelt]
22. R 1328, fo 367v, 21-6-1539 [Henrik z w Jan Vuchs en Peter z w Roelof Jans (1977?) kopen een huis bij de kerk in Berl. met een brouwschuur erbij, en verkopen het dezelfde dag door aan H.G. van Rode]
23. R 1315, fo 88, 26-1-1532 [de erfgenamen van Jan van Scerpenberch verkopen een hofstad in Os, met de gebouwen erop staande]

Jan en Lambert van Os van blad 1954 zijn vernoemd naar Jan Lamberts van Scerpenberch, hun grootvader en overgrootvader. Ze kregen in Den Dungen en Middelrode de toenaam Van Os vanwege hun Osse moeder.

Het zwakke punt in dit verhaal is dat er geen akte gevonden is die vermeldt dat Jan en Lambert inderdaad de zonen zijn van Aleit van Scerpenberch.

Nu is het mogelijk verder terug te zoeken en dat levert blad 3518 op.

Blad 3518

Woutger van Scerpenberge^{1 2 3 4 5 7 9 10 12 13 14 15 16 17} Jans^{11 18}
 Weltken¹⁴
 overleden voor 1484^{1 2}, voor 1479³, voor 1478⁴, voor 1475^{5 7}, voor 1471^{11 14}, voor 1470¹⁵, voor 1469¹⁶, voor 1467¹⁷
 x
Luijtgart^{7 11 14 17 18}
 kinderen:
 1. Jan^{1 2 11 14}
 2. **Lambert**^{1 2 3 4 5 9 10 11 13 14 15 16 17 18} van Scerpenberge^{6 7 8 12}
 x
Mechtelt Gerards van **Overbeke**^{4 5 6 8 9 12 16} Gerards¹³; die cremer^{8 16}
 overleden voor 1475^{5 8}, voor 1474⁹, voor 1471¹², voor 1469¹⁶
 kinderen:
 a. **Jan**^{1 3 4 5 6 7 8 9 10 12 13 14 15 16}, zie blad 3500
 b. **Henrik**^{4 7 12 13 16}

3. Geertrui^{2 11 14 18}

x Jan van Doernen vinitor²

1. R 1253, fo 258v, 8-4-1484 [Jan Woutgers draagt Marsman een kamp in Os after Ussen op; Jan Lamberts ziet van vernadering af]
2. R 1253, fo 198v, 9-1-1484 [deling; Jan krijgt in de 2^e portie land in Os after Ussen]
3. R 1248, fo 279, 12-1-1479 [belofte]
4. R 1247, fo 424, 5-3-1478 [Jan en Henrik hadden W een pacht opgedragen]
5. R 1244, fo 225, 27-4-1475 [Lambert draagt Jan land in Os op]
6. R 1244, fo 215v, 15-6-1475 [Jan verkoopt Bogart land in Os]
7. R 1244, fo 205, 23-5-1475 [Jan en Henrik hadden een cijns verkocht uit huis in Os]
8. R 1244, fo 171v, 16-2-1475 [Jan draagt Goossen Jan Wyntkens een pacht op uit huis in Littoijen die Jan Wyntkens, later Goossen Jan Wyntkens, geldt aan Gerit van Overbeke alias die cremer]
9. R 1243, fo 269v, 21-6-1474 [Jan draagt Henrik Henrik Zebrechts een pacht uit goed in Berchen op]
10. R 1243, fo 194, 11-12-1473 [Jan draagt J een pacht uit land in Os op die Gerit verkregen had tegen H.Keelbreker]
11. R 1241, fo 13, 4-11-1471 [Luijtgart draagt de kinderen een pacht uit huis in berchen aen t laer op die Wautger had verkregen tegen Reijmbout= Bolleken z w Jan Bollekens]
12. R 1241, fo 165, 29-10-1471 [Lambert draagt zijn zonen de tocht op in huis enz. in Os aen den hoevel]
13. R 1241, fo 253, 13-6-1472 [ze dragen W een pacht uit goed in Macharen op; Jan draagt Henrik land in Littoijen op]
14. R 1240, fo 279v, 19-6-1471 [Luijtgart draagt de kinderen op land in Os opten oppenpoel aan de wetering; dezen aan Kl.]
15. R 1239, fo 255, 30-3-1470 [Lambert en Jan, belofte]
16. R 1238, fo 331v, 22-4-1469 [Lambert draagt zijn zonen een pacht uit goed in Berchen op]
17. R 1236, fo 57v, 19-3-1467 [Lambert verkoopt een cijns uit huis in Os, den hoevel, gelegen naast erf van Luijtgart]
18. R 1236, fo 173, 19-10-1466 [Luijtgart draagt de kinderen een pacht op uit goed in Vechel]

Woutger en Luijtgart zijn dus de overgrootouders van de moeder van Jan van Os.

Oplettende lezertjes merken op dat het probleem een generatie is verschoven: waar komt Henrik Jan Vuchts vandaan? Misschien van blad 459 (Jan Jans Vuchts), maar feitelijke aanwijzingen daarvoor ontbreken.

Vernaderingen door Jan Reiners van Lith onopgelost

Godschalk Dirks Buck bezat midden 15^e eeuw 2 huizen in den Hoek, nl. nr 1 en de verdwenen grote boerderij op B957. In 1458 leende hij geld ter waarde van een rente van 10 pond jaarlijks met deze beide huizen als onderpand⁶.

Onder deze akte staat dat Jan z w Reijner Laureijnssoen afzag van vernadering, hetgeen wil zeggen dat hij zijn recht van naarderschap niet wilde gebruiken. Als hij dat recht bezat was hij een verwant van Godschalk. Maar hoe?

Nu heeft Jan Reijner Laureijns nog twee van deze akties op zijn naam staan., nl. als Jan Jan van den Camp *heijsmans beempt* verkoopt aan Margriet Lambert Arts⁷, en als de meesters van het Grote Gasthuis in Den Bosch voor Jan Wouter Klaas van Brabant het huis Eikendonk 1 verkopen⁸.

Jan was dus een verwant van Godschalk Dirks Buck, van Jan Wouter Klaas van Brabant en van Jan Jans van den Kamp. De verwantschap kan lopen via zijn vader Reijner (A), of via zijn moeder Elizabet Jacobs van Berlikem (B) of via zijn vrouw Mechtelt Klaas van der Boijdonck (C)⁹ en kan gezien andere vernaderingen¹⁰ best 5 tot 8 stappen inhouden.

Blad 460

(460a)

Jan⁶ Reyner^{8 14 15} Laureyns^{1 2 3 5 7 16}; van Lyt^{1 2 3 5 7 16}
woont opte dungen¹⁴

leeft 1456²; overleden voor 1517¹, voor 1510⁸, voor 1487¹⁵

x

(98g)

Mechteld¹⁵ Claas van der Boydonck^{5 6 8}

kinderen:

1. Willemke^{1 5 7 8 15}

x (39w) Arnt Vogels^{1 4 9 10} Henriks^{5 7 15}, overleden voor 1517¹; hun zoon is Arnt^{1 4 9 10}

xx Peter Cornelis Goyarts^{1 8 11 12 13}

1. R 1290, fo 53v, 15--12-1517 [Arnt draagt Bospad 42 op aan Peter; er staat niet dat Peter Willemkes tweede man is]
2. R 1227, fo 327v, 29-11-1456 [Jan koopt het huis Bospad 42]
3. R 1270, fo 289v, 2-4-1502; R 1223, fo 213v, 5-4-1453 [Bospad 44]
4. R 1354, fo 54, 23-4-1549 [Arnt verkreeg Litsestraat B 429 en verkoopt het nu]
5. R 1247, fo 328v, 1-6-1478 [Aart Vogel draagt een cijns op aan N]
6. R 1244, fo 127v, 4-11-1474 [10 pond uit de goederen van Jan en Mechteld en een cijns uit een huis in DB; ze legateerden die cijnsen aan Elizabeth wed. Reijner van Litt]; er staat Jan z w Laureijns van Litt
7. R 1247, fo 440v, 1477/1478 [Gestel bij Herlaar]
8. R 1280, fo 14, 5-11-1510 [Bospad B 447]
9. R 1354, fo 278v, 20-1-1549 [Arnt geeft Bospad 2 ten cijns aan Jan Henriks van den Steen]
10. R 1337, fo 65, 4-1-1542 [Arnt verkrijgt Bospad 2]
11. R 1289, fo 130v, 20-2-1517 [Peter verkoopt een cijns uit Bospad 42]
12. R 1292, fo 149, 12-4-1518 [idem]
13. R 1278, fo 280, 3-12-1522 [Peter draagt Henrik Werners Bospad 42 op]
14. Illustre OLV-broederschap, Den Bosch, inv. nr. 120, fo 173, 1474/1475 [Jan betaalt achterstallig intredegeld] en fo 226v [idem] en fo 253v [idem]
15. R 1256, fo 358, 18-8-1487 [Jan van den Camp (249f) draagt land op de donck Gestel bij Herlaar in bellenbroeck op aan Henrik Buck; Aart Vogel x Willemke Jan Reijners doen afstand; Jan draagt 2 stukken land in bellenbroeck op aan Mechtelt wed Jan Reijners; Henrik Buck belooft Mechtelt de heijninge daartussen te maken]
16. R 1240, fo 316, 10-10-1470 [Jan verkoopt huis in Gestel bij Herlaar aan sekr. t.b.v. Arnt van Vladeracken]
17. R 1232, fo 281v, 10-2-1462 [Jan draagt Elizabeth Henrik Sanders van den Bruekelen begijn (692) de goederen op van Henrik Sanders (692) en van Katarina Sanders (98d)]

Geen van de drie mogelijkheden A, B en C kan met de beschikbare akten worden opgehelderd. Wel bevestigt het transport en renunciatie in noot 15 hierboven de verwantschap met Jan van den Kamp.

Geschiedenis van de hoeve van Arnt Rover van der Poorten op de Poeldonk (A345)

Inleiding

Het verpondingsboek van 1704 van Den Dungen (GADD inv. nr 53) is een hoogst interessant register. Het bevat allerlei verborgen informatie die pas opgehelderd wordt als bekend is waar de opgesomde percelen precies lagen. In een artikel in de voorloper van dit tijdschrift werd de inhoud van het kohier samengevat¹¹. In het gemeentearchief van Den Dungen berusten ook nog verpondingskohieren van latere jaren:

nr 54 over 1761 - 1769,

nr 55 over 1769 - 1777,

nr 56 over 1777 - 1793, en

nr 57 voor de periode 1793 - 1816.

Omdat de secretaris in elk register de formulering van het eerste kohier (nr 53) overnam kan men -om de percelen te lokaliseren en de eigenaar in het eerste kadaster te vinden- de kohieren 54 t/m 56 overslaan en direkt in nr 57 de laatst bijgeschreven eigenaar nemen. Een aantal eigenaren kan nu gevonden worden in de legger van het kadaster van 1832, waarmee de plaats van het perceel bepaald is. Maar er zijn natuurlijk stukken land die moeilijker zijn thuis te brengen. Daartoe kan inv. 343 behulpzaam zijn; dit is een voorloper van het kadaster¹².

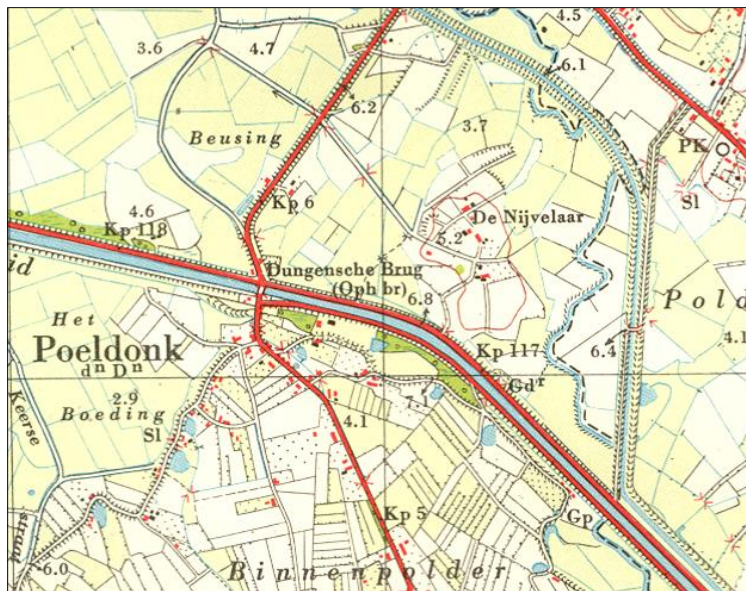
Nu elk perceel van het verpondingskohier tot kadastraal perceel is herleid, kan de situatie op de Poeldonk in 1704 worden getekend en vergeleken met die van 1832. Bovendien kunnen akten in het Bosch' Protocol worden gezocht die betrekking hebben op de percelen van de hoeve van Arnt Rover van der Poorten aldaar.

In de volgende tabel staan de percelen die behoorden tot de hoeve van Arnt van der Poorten.

<u>folio</u>	<u>grootte</u>	<u>eigenaar 1704</u>	<u>eigenaar 1832</u>	<u>kadastraal nr</u>
de werf				
100v	4L20r	Mechteld wed. Klaas Dirks ea	Hendrik A Schakenraad	A 345
den dalen kamp				
70v	2m4h16r	Antonie Antonie Godschalk	Laurens vd Heuvel	A 165
de karthuizers kampen				
71	3m3h13r	Willem Hendrik Smits	Mathijs Godschalk	A 166
			Gerardus Godschalk	A 343
71	3m3h20r	Peter Jan Leijtens	Dirk vd Besselaar ea	A 169
71	2m5h20r	wed. Jan Gerit Wijgergangs	Mathijs Godschalk	A 170
70v	2m5h26r	wed. Jan Gerit Wijgergangs	Mathijs Godschalk	A 171
de karthuizers akkers				
152	1L7r	Cornelis Adriaan van Hannen	Jan Venrooi	B 599
			wiel	B 600
152v	6r	Marike wed. Jan Jan vd Bosch	Hendrik J Smits	B 601
152v	3L5r	kinderen Jan Peter van Hannen	Christiaan v Osch	B 602
152v	3L21r	Hendrik Delis van der Merendonk	Jan W v Grinsven	B 603

m = morgen; h=hont; L= lopensaat; r=roede.

Deze percelen bevinden zich in de buurt van de Dungense brug. Ter orientatie toont de volgende figuur de situatie in 1953.

De percelen uit de tabel bevinden zich onder de woorden "Dungense brug" in deze uitsnede van de topografische kaart, N 45 D Schijndel (1953), en vlak daarboven. De dalenkamp ligt vrijwel onder de brug, de kampen liggen ten noorden van het kanaal, de akkers ten zuiden ervan.

Hooidonksedijk 10 op perceel B604 is het huis onder het snijpunt van de coördinaat-lijnen.

De totale oppervlakte van het besproken gebied is 15 morgen 5 hont 11 roeden, plus 12 lopensaten 26 roeden; samen met de wiel is dat iets meer dan 18 morgen. Dat komt overeen met de grootte van de hoeve toen Ludolf van den Water en de karthuizers hem bezaten in de 15e eeuw.

Het huis ter plaatse van A345

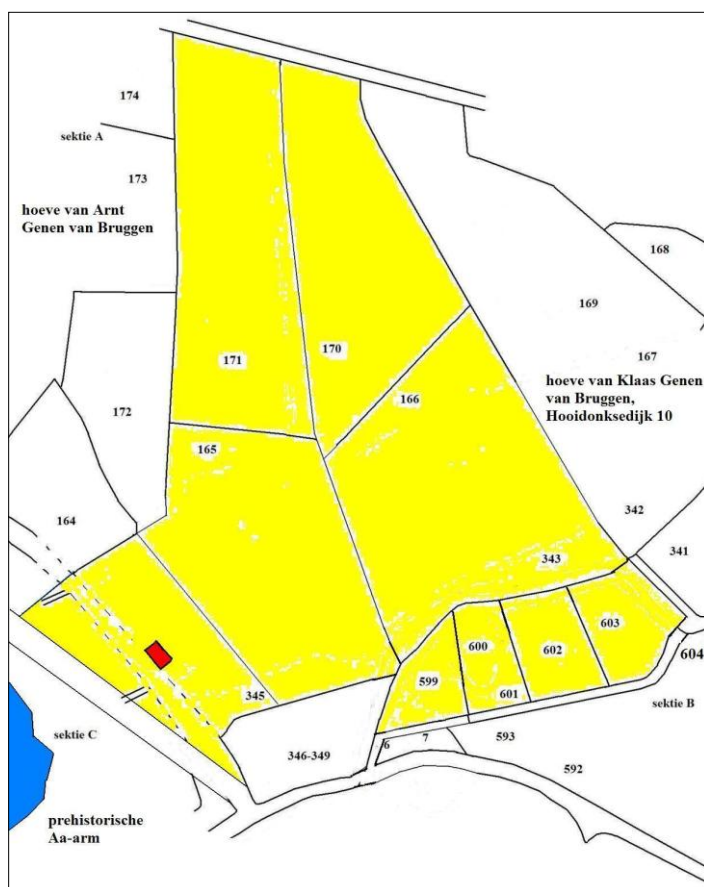
De eigenaressen van de werf op de Poeldonk waren in 1704 Mechtelt weduwe van Klaas Dirk Hermans en Maria Dirk Klaassen. De tweedeling bestond sinds 1643. Mechtelt had de ½ aan de zuidkant, Maria aan de noordkant, zoals blijkt uit de belendingen. De verpondingsboeken geven als latere eigenaren Jan Franse van der Drieborgt, de weduwe, Antonet den Haas, Geerling den Haas bij deiling 1810, en Adriaan Antonie Schakenraad. Deze laatste komt in het kadaster van 1832 niet voor, wel Hendrik Antonie Schakenraad, zijn broer, en hij was de eigenaar van A345.

Akten bij het huis en het land van de hoeve

De oudst bekende eigenaar van de hoeve was Henrik zoon van Conegont, over wie verder niets vermeld wordt; hij staat in het hertogelijk grondcijnzenboek van 1340 (zie bijlage).

Daarna had heer Arnt Rover, priester en pastoor van Erp, een hoeve land van 12 morgen op de Poeldonk met gebouwen daarin staande, ergens in de tweede helft van de 14^e eeuw¹³; uit deze akte blijkt dat in 1394 de ene helft van Wellen Rover en zijn zonen Arnt Rover, Geerling, Arnt van Hackenen en Dirk was, en de andere helft van Geerburg wed van Dirk van der Poorten¹⁴.

In een akte uit 1408 dragen Geerling Wellens en zijn zoon Wellen ⅓ van de goederen van wijlen Wellen op aan Arnt Rover, Arnt van Hackenen en Dirk zonen w Wellen Rovers, nl. het *goet ter borch* in Oisterwijk, een watermolen aldaar, een hoeve in Ollant, de hoeve *ten hove* in Zonne, de hoeve op de *Poeldonc* en een huis in Den Bosch bij de St. Jan¹⁵.

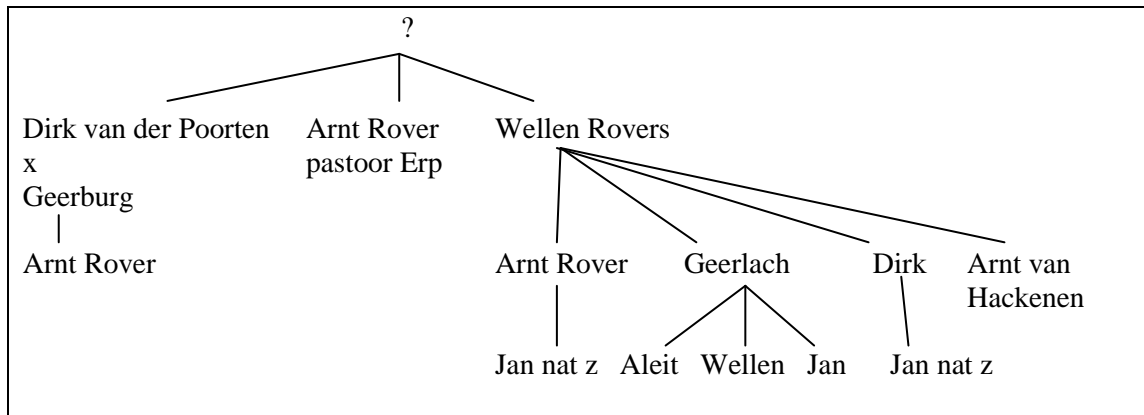

Een rekonstruktie van de hoeve van Arnt Rover van der Poorten (geel). Linksonder is een prehistorische Aa-arm aangeduid (blauw), waarin aardewerk uit de IJzertijd "van een speciale depositie" werd aangetroffen.¹⁶ Vermoedelijk was dit water in de 15^e eeuw niet meer aanwezig. De plaats van het huis (rood) binnen het huisperceel is arbitrair. De straat tussen huis en Aa-arm lag verder naar het westen (getrokken lijn) dan die op de kadasterkaart van 1832 (gestippeld).¹⁷ De straat bovenin de figuur is de IJvelaarse dijk. De afgrenzing tussen de hoeve van Arnt Rover van der Poorten en die van Arnt Genen van Bruggen zou bij de straat wat meer naar het zuiden gelegen kunnen hebben. Misschien had de steeg langs de akkers B599-603 een verbinding met de straat zoals hier wordt getekend, maar het zou ook anders kunnen zijn geweest.

De zonen van Wellen Rovers hadden het goed in Ollant en op de Poeldonk verkregen na opwinning; ze maakten een deling en de hoeve op de Poeldonk kwam daarbij aan Dirk Wellens. Jan natuurlijke zoon van Aart Rover Wellens droeg zijn deel in die goederen op aan Dirk in een akte uit 1426. De belending die daarbij opgegeven wordt is w Arnt Ghenen, w Arnt Ghenen, en die ijvelaerschen dijk¹⁸.

In 1394 was dat Henrik Scilder, Roelof Lisabethensoen, en den ijvelaerschen dike.

Daar kan de konklusie aan verbonden worden dat de opwinning -uit die tijd dateert de eerstgenoemde belending immers- gebeurd moet zijn voor 1394, want Arnt Genen van Bruggen was de vader van Roelof Lisabethensoen (GDD 334; eigenaren van A164) en Henrik Schilder was de schoonzoon van Klaas Genen van Bruggen (GDD 765, eigenaren van Hooidonksedijk 10 op B604). Arnt Genen en Klaas Genen waren broers (GDD 338).

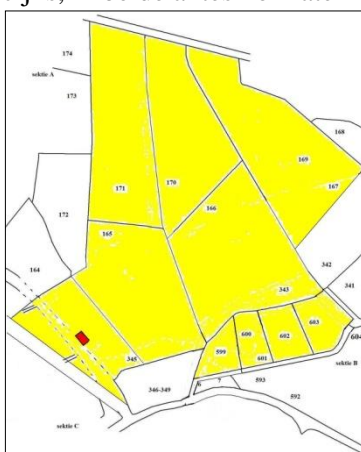

De genoemde deling moet ongeveer in 1410 zijn geweest. Bij deze gelegenheid zou het geweest kunnen zijn dat Dirk de ½ van de hoeve op de Poeldonk ten cijns had verkregen van Aart Rover van der Poorten¹⁹.

Het ging Dirk financieel lang niet goed. Minstens 6 keer leende hij geld.

1. Een cijns van 6 pond uit een huis enz. op *die poeldonc* dat van Wellen was geweest²⁰.
2. Een cijns 6 pond²¹.
3. Een pacht van 2 mud rog²².
4. Een pacht 2 mud rog²³.
5. Een cijns 7 pond aan Ludolf van den Water²⁴.
6. Een pacht 5 mud rog aan Ludolf van den Water²⁵.

Dirk Wellen Rovers verkocht zijn huis met erf, hof en land aan Ludolf van den Water in 1453. Er is geen grootte-aanduiding in de akte²⁶. Maar het moet om 12 morgen zijn gegaan. Ludolf breidde zijn bezit op de Poeldonk uit met A169, zodat hij, toen hij een lijfpacht daaruit beloofde te betalen en een cijns, in beide aktes kon laten opschrijven dat het onderpand 18 morgen groot was²⁷.

De hoeve werd in 1458 uitgebreid met de kamp A169, afkomstig van de hoeve van Klaas Genen op B604, Hooidonksedijk 10. De afgrenzing tussen de verkochte kamp A169 en de rest van Klaas' hoeve is gebaseerd op het stukje erfscheiding (op de kadastrakaart 1832) dat na de aanleg van de kanaal was overgebleven.

In 1471 droeg Ludolf dit bezit aan de karthuizers op, weer 18 morgen groot²⁸.

De karthuizers verkochten in 1479 het land A 345 met het huis erop en pas in 1658 de rest²⁹. Daarmee werd de hoeve versnipperd.

De koper van het huis was Jan Jacob Lucassen ofwel *Jan die decker*.

Niet zo duidelijk blijft hoe groot het huiserf na de verkoping in 1479 was. De opgaven lopen uiteen van 4 lopensen 20 roeden in het verpondingsboek, 6 tot 8 lopensaten³⁰ en een of anderhalve malderzaad³¹. Daardoor is het niet goed mogelijk de precieze afgrenzing van de Dalen kamp A 165 en de werf A 345 te bepalen.

Dit kan niet de hele steeg zijn geweest, naar schatting betreft het slechts een stukje van 50 m lang. Het zou de toegang van de steeg naar de straat kunnen zijn geweest.

Door het lopen van de wielen verdween het noordelijke deel van de steeg en kwam de toegang daarna door *de Gruun wei*.

Grote verandering

Effektieve verwoesting van de hoeve gebeurde in de 21^e eeuw door aanleg van een kanaalafkapping en fraaie wegen.

Topografische kaart 2016. Over de hoeve van Arnt Rover van der Poorten lopen nu 2 kanalen, een hoogspanningsleiding, en een heleboel wegen. Herkenbaar zijn nog de karthuizer akkers juist links van het snijpunt van de coördinaatlijnen.

Bijlage

Perceelsbeschrijving A345, de hoeve van Arnt Rover van der Poorten

Verpondingsboeken 1704 e.v.

Mechtelt wed Claas Dirx ende Maria Claassen samen haar landt op de poeldonck, genoemt de werff, 4 lop 20 r

Jan Franse van der Drieborgt

de weduwe 1748

Antonet den Haas

Geerling den Haas deiling 1810

Adriaan Antonie Schakenraad

Kadaster 1832

A345 Hendrik Antonie Schakenraad, bouwland

Oudere akten

Belending bij A165 in 1700 en bij A346 in 1694 Claas Dirk Hermans, bij A164 in 1671 Dirk Claas Hermans.

1

R1622, fo 137, 1-2-1667

Henrik Hermans, wonend Engelen

een stuk teulants, 2 ½ lop, op de poeldonck

tussen Peter? Dirck Claassen (deel)

Jan Rutten (A165)

Ancem Jan Gerards (A164)
de straat,
dat hij gekregen had van zijn ouders,
draagt hij op aan Dirck Claassen t.b.v. zijn 2 voorkinderen verwekt bij Jenneke Ariens zijn 1^e vrouw,
belast met 3 cijzen.

2

R1615, fo 327v, 11-6-1660
Henrik z w Herman Jacobs, wonende Gestel bij Herlaar, verkoopt een cijns uit ½ van een werf, hof,
bogaart en land, 8 lop, op de poeldonck
tussen de carthuizers oostwaarts (A165)
de straat westwaarts
de kinderen Jan Gerards noordwaarts (A164)
de kinderen Claas Hermans zuidwaarts (andere ½).

3

R1577, fo 34, 6-3-1652
Dirk z Klaas Hermans
x
MARIKE dr Cornelis Adriaans
x
MARIKE dr Dirk Antonis van de Wamberg
krijgt bij deiling (2^e portie) een hofstad, bogaart, 3 lop, op de poeldonck
tussen Henrik Hermans (noordelijke ½)
Peter Dirk Antonis (A346)
cathuizers (A165)
de straat,
belast met 2 st min 1 duijt grondcijns, 9 gld zinnelooshuis DB.

4

R1562, fo 310, 24-3-1643
Henrik z Herman Jacob Hermans
x
Metke Claas van Hannen
krijgt bij deiling (1^e lot) ½ van een werff, hof, boomgaard en akkerland, op de poeldonck, 8 lop
tussen convent van de karthuizers oostwaarts (A165)
de gemeijn straat westwaarts
de kinderen Jan Gerards noordwaarts (A164)
de 2^e portie zuidwaarts.
item de materialen van steenen liggende op d'erve daer t hujs gestaen heeft, mitsgaders ½ van het
timmerhout dat den sterffhuijse deser condividenten is competerende,
belast met 3 gld 10 st de kinderen Wouter Peter Wouters, 9 gld Gijsbertke Dirks, 9 gld armen
sinnelooshuis DB, 3 gld H.Geest DB, 2 st de domeinen van Brabant.

Adriaan Cornelis Adriaans voogd van
Dirk en Peterke onm kinderen van Klaas z Herman Jacob Hermans
x
MARIKE Cornelis Adriaans
krijgt (2^e portie) de kleinste ½ van die werf
tussen Peter Dirk Teunis westwaarts (A346)
de straat, ten deele, en de catuizers (A165)
eene steege
de 1^e portie,
en de materialen van den steen op dese ½ liggende en ½ van het timmerhout.

Belending bij A346 in 1633 en bij A164 in 1626 Herman Jacobs.

5

R1493, fo 405, 26-5-1617

Herman Jacob Hermans, wonende DD, verkoopt een cijns uit huis, erf, hof en aangslag, op de poeldonck

tussen de karthuizers (A165)

de gemeijn straat

Jan Gerard Jan Delissen (A164)

Peter Aart Peter Colen (A346),

belast met 5 ½ gld H.Geest DD, 6 gld Dierck Lenaarts, 9 pond de carthuijzers, 9 gld zinnelooshuis DB, 1 oude grote grondcijns.

Adriaan Cornelis, voogd van de onm kinderen van Claas Hermans, loste de cijns 6-7-1648.

Belending bij A164 in 1617 en 1615 Herman Jacob Hermans.

6

R1482, fo 396, 11-5-1609

Herman z w Jacob Hermans

x

Metke dr w Claas Wouters

verkoopt een cijns uit eene huijse, sijnen gronde, ackerlant of hoplant, hof, 1 malderzaad, op de poeldonck

tussen de carthuizers (A165)

de straat

Peter Aart Peter Colen (A346)

Jan Gerit Jan Gelis (A164),

belast met 5 gld 10 st Jenneke wed Corst Gielis, 9 pond de cartuizers, 7 gld Dirk Lenaarts, 10 gld 10 st zinnelooshuis DB, grondcijns 1 oude grote.

Kwitantie 13-12-1712.

Belending bij A164 in 1607 Herman Jacobs.

7

R1445, fo 225, 4-4-1605

Peter z w Henrik Jordens van der Poeldonck

½ in een bloote hofstad, hof, boomgaard en land, 8 lop, op de Poeldonck, waarvan de andere helft is van Herman z w Jacob Hermans

x

Metke dr Claas Wouters van Hannen,

tussen convent van de cartuizers (A165)

de straat

Peter Aart Peter Colen (A346)

Jan Gerit Jan Delissen (A164)

heeft hij verkocht aan Herman Jacob Hermans [die nu het geheel heeft],

belast met ½ van 5 gld 10 st Jenneke wed Corstiaan Gielis, 9 pond cartuizers, 1 oude grote grondcijns.

Herman verkoopt er een cijns uit. Jan Ariens van der Donk man van Maijke Dirk Claassen loste de cijns 1681.

8

R1444, fo 222, 10-6-1604

Peter z w Henrik Joorden Henrik Joordens verkoopt een cijns uit ½ van een hofstad lants, daer een huijs op plach te staen, 1 malderzaad, op de poeldonck

tussen de cartuizers (A165)

de straat

Peter Aart Peter Colen (A346)

Jan Gerit Jan Geelis (A164).

De cijns werd gelost door Gerit Jan Hendrix, Heijlke Aart Fransen en Dirk Claassen.

Grondcijnsen nrs. 756, 925, 1017 en 1055.

9

R1434, fo 153v, 27-2-1596

Mechtelt dr Klaas Wouters van Hannen

x

Peterke dr Henrik Willems

krijgt bij deiling (1^e portie) ½ in huis, erve, hof, bogaart, esthuis en land, 1 malderzaad, op de poeldonck

tussen de karthuizers genoemd den dalencamp (A165)

de straat

Jan Gerit Jan Delis (A164)

Peter z Arnt Peter Colen (A346)

ende welcke helfte der erfenisse noch is ongedeijlt en staat te deijlen tegens Henricken Joirdens den welcke d ander helft is toebehorende, belast met 2 st 2 p grondcijns, 9 gld Carthuizers.

Belending bij Hooidonksedijk 10 (B604) in 1587 en 1582 Henrik Joordens.

10

OSA1655, ongefol, stadsrekening 1568-1569

16 feb ontvangen van Claas Wouter Jans van Hannen de 60^e penning van ½ van een huijs erff hoff ... op die poeldonck, gecoft van Rutger Jacob Arnts, 4 gld 19 st.

11

R1392, fo 88, 16-2-1569

Rutger Jacob Arnts

x

Yda dr Joorden Henriks

½ in huis, erf, hof, esthuis en aangelag, op de poeldonck

tussen de straat

de karthuizers te Vucht (A165)

Heilwich wed Huibert van der Merendonck (A346)

Laureijns [Ancem] genoemd Cijns Jacobs van Dinther (A164)

verkoopt hij aan Klaas de jonge z Wouter Jans van Hannen,

belast met grondcijns 2 st min 1 negenmenneke, 3 gld 3 st de karthuizers.

12

R1390, fo 2, 2-10-1566

Rutger z Jacob Arnts

x

Yda dr w Joorden

verkoopt een cijns uit ½ van huis, erf, hof, esthuis. 1 ½ malderzaad, op den yvelaer tussen Heilwich Huberts (A346)

Cijns op die poeldonck (A164)

de straat

de karthuizers (A165),

belast met 2 gld Dirk Gerarts, 2 gld 12 st Kartuizers in Vucht.

Transport van de cijns naar Klaas Wouters van Hannen in R1392, fo 270v, 10-10-1569.

13

OSA1589, ongefol., 1553

Joorden Henriks bezit en gebruikt een huis met 4 lop land, geset op 9 gld.

14

R1453, fo 396, 6-6-1550

Dirk z w Gerards Steenbeckers

x

Margriet dr w Henrik Joordens

x

Yda Jan Jacob Lucas

½ in een huis, erf, hof, op de poeldonck
tussen de karthuizers (A165)

de straat,

welk huis Jan Jacob Lucas ten cijns verkregen had 14-3-1478 van broeder Henrik Vroede en Thomas van Driel, prior en procurator van het karthuizerklooster,

geeft hij ten cijns aan Joorden z w Henrik Joordens

om ½ oude grote grondcijns, ½ van 9 pond de karthuizers

en om een cijns 5 ½ gld.

Transport van de cijns in R1386, fo 344v, 30-5-1565 en naar de Armen DD in R1493, fo 404v, 26-5-1617.

Belendingen bij A164 in 1543 en 1539 Yda wed Henrik Joordens, bij B604 in 1532, 1514 en 1511 en bij A164 in 1521 Henrik Joordens, bij A164 in 1503 Conegonda wed Jan Jacobs.

15

R1272, fo 49v, 27-2-1504

Yda dr w Jan z w Jacob Lucas verkoopt een cijns 7 pond aan haar broer Adriaan uit huis, erf, hof en land, op de poeldonck

tussen Henrik van Mosvenne (A346)

Henrik van Vechel (A164)

de kartuizers (A165)

de straat,

belast met een grondcijns, 9 pond.

Transport van de cijns aan de kartuizers in R1274, fo 207v, 16-1-1505.

16

R1272, fo 49, 27-2-1504

Antonie z w Jan z w Jacob Lucas

½ in huis, erf en hof, op die poeldonck

tussen de karthuizers (A165)

de straat,

welk huis Jan ten cijns had verkregen van Henrik Vroede prior van de karthuizers,
draagt hij op aan Yda dr w Jan z w Jacob Lucas.

Belendingen bij A164 in 1497 Conegonda wed Jan die decker, bij Hooidonksedijk 10, B604 in 1492 Jan Jacobs, in 1491 Conegonda wed Jan die decker, in 1487 Jan Jacobs alias die decker, bij A164 in 1482 de karthuizers.

17

R1248, fo 294, 15-3-1479

Henrik Vroede, prior, en Thomas van Dryel, procurator, van de karthuizers in Vucht

huis, erf, hof en land, op die poeldonck

tussen erf van hun klooster (A165)

de straat

Hillegont wed Jan Coppensoen (A164)
Gerard Korff (A346)
geven zij ten cijns aan Jan z w Jacob Lucassen
om 1 oude grote de hertog
en om 9 pond.

Het erf van de voorgaande eigenaren omvatte A345, A165, A169, A170, A171 en B509-603.

18
R1245, fo 202, jan 1476
De Karthuizers, een pacht uit goed op DD, Ludolf van den Water.

19
R1241, fo 25v, 14-12-1471
Ludolf van den Water
een hoeve 18 morgen, op de poeldonck, eertijts van Dirk Wellens geweest,
draagt hij op aan secr. t.b.v. het nieuwe klooster van de karthuizers,
belast met een lijfpacht 2 mud rog en 4 pond Aleit dienstmaagd van heer Ludolf na diens dood.

20
R1240, fo 104v, 20-3-1471
Heer Ludolf van den Water belooft een lijfrente uit huis, erf, hof en land, 18 morgen, op de poeldonck
tussen kinderen w Jan Coppensoen (A164)
Gerit Corff (A346)
den nyevelarsche grave
de straat.

Belending bij B604 in 1467 heer Ludolf van den Water.

21
R1233, fo 1, 1-10-1463
Heer Ludolf van den Water belooft een lijfpacht uit huis, erf, hof en erfenis, 18 morgen, op de
poeldonck
tussen Gerard Korff (A346)
erfgen. Jan Coppen (A164)
den yevelaerschen dijc
de straat.

Belending bij A164 in 1454 heer Ludolf van den Water.

22
R1224, fo 133, 30-10-1453
Dirk z w Wellen Rovers
huis, erf, hof en erfenis, op die poeldonck
tussen erfgen. w Jan Watermaels (Hooidonksedijk 10) en Gerard Corf (A346)
Willem Claass (A173 e.a.) en Jan Coppen (A164)
de nyevelaerschen dijck
de straat
verkoopt hij aan heer Ludolf van den Water kanunnik DB,
belast met grondcijns, 16 pond kapittel DB, 13 pond Mr. Gerit Hoernken, 6 gouden hollandsche gld
Jan Henriks, 3 mud rog erfgen. Jan van Buchoven, 2 mud rog Herman van Lyt.
Aart Rover Visch ziet van vernadering af.

23
R1224, fo 295v, 11-7-1454

Jan nat z w Dirk Wellens
een pacht ½ mud rog uit huis, erf, hof en aangelaag, op die poeldonck,
welke pacht Dirk aan Jan had gegeven,
draagt hij op aan heer Ludolf van den Water kanunnik DB.

24

R1218, fo 289, 2-8-1448

Dirk z w Wellen Rovers verkoopt een pacht aan Ludolf van den Water uit huis, erf, hof en land, 15 morgen tussen Jan Coppensoen (A164) en Willem Donc (A173 e.a.)

Arnt van Gheel z w Gielis (A346), Mechtelt wed Henrik van der Meer (Hooidonksedijk 10) en
Everart Bosch
de straat
den yvelaerschen dijc.

25

R1217, fo 169, 26-5-1447

Dirk z w Wellen Rovers verkoopt een cijns uit huis, erf, hof en aangelaag, 15 morgen, op die poeldonck tussen Arnt van Gheel (A346) en Mechtelt wed Henrik van der Meer (Hooidonksedijk 10)

Willem z w Jan van der Donck (A173 e.a.) en Jan Jacobs (A164)
de straat
de nyevelaerschen dijck.

Belending bij Hooidonksedijk 10 in 1439, 1434 en 1431 Dirk Wellens, bij A164 in 1437 Dirk Wellens.

26

R1196, fo 91, 16-12-1426

Dirk z w Wellen Rovers verkoopt Willem de Lodder z w Jan een pacht 2 mud rog uit huis, erf, hof, op die poelidonck

tussen erfgen. w Klaas Genen, nl. Jan Watermael (Hooidonksedijk 10)
kinderen w Aart Ghenensoen (A164)
de straat
die yvelaerschen dijck.

Transport van die pacht aan Ludolf van den Water in R1224, fo 139, 23-11-1453.

27

R1196, fo 11v, 15-11-1426

Aart Rover z w Dirk van der Poorten

had zekere goederen van Wellen Rovers opgedragen,

welke Arnt Rover, Arnt van Hackenen en Dirk zonen van Wellen Rovers verkregen hadden tegen

Reijner Scaden [na evictie],

en welke goederen Dirk Wellens bij deiling had gekregen,

nl. t goed op die poelidonck

tussen w Arnt Ghenen

w Arnt Ghenen

die yvelaersche dijc.

Jan nat z w Aart Rover Wellens

goederen, nl. ½ van hoeven in Ollant en op de Poelidonck

draagt hij op aan Dirk z w Wellen Rovers.

28

R1189, fo 178, 1415

Dirk z w Wellen Rovers verkoopt een pacht 2 mud rog aan Henrik z w Jan Gielis van Ghestel uit huis, erf, en hof op die poelidonck

tussen w Klaas Genensoen (Hooidonksedijk 10)
kinderen w Arnt Genensoen (A164)
de straat
den yvenlaerschen dijc.

29

R1188, fo 167v, 9-5-1413

Dirk z w Wellen Rover verkoopt een cijns 6 pond uit huis, erf, hof en aangelegen erfenis van w Wellen Rover, op dungen
tussen w Klaas Genensoen (Hooidonksedijk 10)
kinderen w Arnt Ghenensoen (A164)
den yvelaerschen dijc
de straat.

30

R1187, fo 258, 7-11-1411

Dirk z w Wellen Rover verkoopt Bernt nat z w Roelof van Tefelen een cijns 6 pond uit huis, erf, hof met aangelag, op die poeldonc
tussen erfgen. w Arnt Ghenensoen (A164)
w Klaas Genens erfgen. (Hooidonksedijk 10)
die nyevelaersche dijc
de straat.

Transporten van die cijns in R1190, fo 135, 24-3-1417; in R1195, fo 109v, 1425; in R1198, fo 235, 27-7-1428; en in R1199, fo 54v, jan 1429.

31

R1186, fo 13v, 22-10-1408

Geerlach z w Wellen Rovers en Wellen z Geerlach voornoemd
1/3 deel van hun ouders en van Jan en Aleit kinderen van Geerlach in goederen te Oisterwijk, Ollant, Oirschot Den Bosch en in een hoeve op de poeldonc
dragen zij op aan Arnt Rover, Arnt van Hackenen en Dirk zonen van w Wellen Rovers.

32

R1180, blz 51, donderdag na 6-1-1394

Wellen Rover en zijn zonen Arnt Rover, Geerlach, Arnt van Hackenen en Dirk, verkopen een cijns 9 pond uit 1/2 in een stuk land, 12 morgen, op de poeldonc
tussen Henrik Scilder (Hooidonksedijk 10)
Roelof Lijsbetsen (A164)
de yvelaerschen dike

en uit de gebouwen daarin staande. Het land was vroeger van heer Arnt Rover pbr pastoor van Erp.
Dirk van der Poorten ziet van vernadering af.

Transport van de cijns van 9 pond naar de karthuizers in R1256, fo 120, 20-10-1486.

Dirk van der Poorten, zijn weduwe en haar zoon Arnt Rover bezaten 1/2 van die hoeve.

33

Verwijzingen naar oudere akten:

R1216, fo 241v, 18-7-1446 en R1227, fo 45, 5-1-1457

Dirk z w Wellen Rover had een cijns 7 goud gld beloofd aan Aart Rover van der Poorten uit 1/2 van huis, hofstad, erfenis, welke Dirk tegen Aart ten cijns had verkregen [in akte 31?].

In R1231, fo 55, 31-1-1461 wordt deze cijns opgedragen aan Ludolf van den Water.

In R1245, fo 34v, 17-2-1476 aan de karthuizers opgedragen.

Evaluatie

Het verschil tussen de 15 morgen (akten 24 en 25) en 18 morgen (akten 19, 20 en 21) zit hem in de kamp A169.

grondcijns nr. 756, RG261, fo 17

De cijns werd in 1660 gelost.

Peterke en Dirk, kinderen van Klaas [GDD 772]

Metke de weduwe met Jacob, Henrik, Arien Marike en Klaas [GDD 771]

Herman Jacob Hermans, bij koop

Peter Henrik Joordens [GDD 774]

Arnt de zoon

Joorden Henrik Joordens en Margriet Henrik Joordens [GDD 776]

Ida dochter van Conegont weduwe van Jan Jacob Lucas (dit is de regel van 1520) [GDD 777]

Adriaan, haar broer

Conegont voornoemd

Jan voornoemd

het klooster van de Karthuizers

heer Ludolf van den Water

Dirk Wellen die Rover en Arnt Rover zoon van Dirk van der Poorten (cijnsnr. 528)

Dirk van der Poorten en Wellen, zijn broer (cijnsnr. 385 en 240) [GDD 779]

Henrik zoon van Conegont (cijnsnr. 38)

uit een huis en hof, op de Poeldonk ;

9 d oud.

De cijns in oudere registers dan RG261 bedraagt 5 s 3 d oud, nl. voor het huis en de karthuizers kampen.

Een Bestse konnctie: Heilwig Akkermans

Aart Ingrams van Doorne verkocht een huis met 7 morgen land op *die eijkendonc* aan Willem Hubert Huberts van der Sporct³⁷, omfattende C177-181 op de Keer. Deze Willem is te traceren van 1448 als hij dit huis verhuurt³⁸ tot aan 1461 als hij zijn zoon Jan een pacht opdraagt³⁹. Hij moet overleden zijn voor 1463 omdat in een akte van dat jaar kinderen van wijlen Willem het huis Grinsel 81A opdroegen aan Jan van der Donk⁴⁰.

Zoon Willem Willem Huijben is moeilijker op te sporen. Zijn kinderen verkochten in 1488 na zijn overlijden dat huis op de Keer aan hun oom Jan Willem Huyben⁴¹, en zoon Henrik kwam in Grinsel 15 terecht, maar of Willem zelf inderdaad op C179 heeft gewoond blijft een vraag. Blad 255g in Genealogie van Den Dungen zag er dan ook zo uit:

Blad 255g

(255c)

Willem Willem Hubrecht^{1 2 5 8 11} Huiberts⁶; **van der Sporckt**^{1 2 6 8 10 11}

= Willem Huben^{3 4 7 9 10}

leeft in 1471¹⁰

overleden voor 1498⁴, voor 1496⁵, voor 1489⁸, voor 1488^{1 2 6}

x

...

kinderen:

1. **Henrik**^{1 2 6 8 11 12}, zie blad 255h

2. **Hadewych**^{1 2 3 4 5 6 11 12}

x Rombout Jan Engberts^{3 4 11 12}, zie blad 3385

3. **Jan**^{1 2 6 10}

4. **Margriet**^{1 2 6 7 9 11 12}, overleden voor 1557⁷

x Willem Goyarts⁷ van der Donck^{11 12}, zie blad 233a

5. **Elizabet**^{1 2 6 11 12}

x Lambert Jan Jacobs^{1 6} van Beerlykem^{2 9}, zie blad 355b

= Lambert Jacobs¹¹ Coppens¹²

1. R 1257, fo 310v, 17-4-1488 n.st. [Grinsel 15]; de kinderen bezitten ook een tiende in Oirscot
2. R 1257, fo 492, 17-4-1488 [Henrik koopt van zijn neef Jan Willem Huben Grinsel 15; ze dragen Willem x Elizabet (blad 3514) een pacht uit land in Oirscot op]
3. R 1267, fo 437, 9-9-1499 [Spurkstraat B877]
4. R 1266, fo 314v, 2-3-1498 [Rombout verkoopt Spurkstraat B877]; Willem Rutten van Griensvenne (345 via 255c) vernadert
5. R 1265, fo 131v, 3-2-1496 [Hadewych koopt Spurkstraat B877]
6. R 1257, fo 297v, 26-3-1488 [ze dragen Jan Willem Huben Poeldonksedijk C 179 op]
7. R 1372, fo 376, 16-8-1557 [een cijns uit land in Gestel bij Herlaar]
8. R 1258, fo 156, 2-1-1489 n.st. [verkoopt land in gestel achter de windmolen]
9. R 1260, fo 205v, 4-3-1491 n.st. [Lambert verkoopt Margriet een cijns uit huis in Myddelrode bij de kapel]
10. R 1240, fo 130v, 8-5-1471 [ontslag huwelijkskontraakt tussen Jan en Jenneke Jan van Houthem (394b)]
11. R 1296, fo 155, 11-4-1522 [pacht uit huis op griensvenne Gestel bij Herlaar en uit land]
12. R 1296, fo 103v, 15-2-1522 [de kinderen Willem Huberts dragen goederen van Luijtgart Willem Huijben x Willem Andriessen op aan Elizabet wed Willem Andriessen]

Willems vrouw wordt in geen enkele "Dungense" akte genoemd. Maar het Bosch' protocol beslaat de hele Meierij en daar kon zij worden gevonden in akten die betrekking hebben op goed in Oirschot en met name in Best: Heilwig Goijarts Eckermans. Dit is samengevat op blad 3514.

Blad 3514

(3535)

Goijart^{1 3 6 7 8 14} **Goijarts**^{2 4 5 9 10 11} **Jans**^{12 13}; **Eckerman**^{1 10}; **Ackermans**^{2 3 4 5 6 7 8 9 11 13}
overleden voor 1488¹², voor 1485³, voor 1479⁸, voor 1477^{9 10}, voor 1475^{11 13}, voor 1468¹⁴
x

(102b)

Hadewych¹⁴ **Henrik Emonts**³

kinderen:

1. **Heijlwig**^{1 3 4 9 14}; ze heeft kinderen³
x **Willem Willem**⁴ **Huben**^{2 5 9 11 14} van der Sporct¹, zie blad 255g
2. **Elizabet**^{1 3 10 14}
x **Willem Henriks**^{1 3 4 10}; van der Vloet^{1 4 10}; van der Vloeten³
3. **Goijart**^{1 2 5 6 7 8 9 11 12 13 14}
x **Conegont Goijarts Keijmps**⁹
4. **Johanna**^{1 14}
x **Jan Andries van den Laeck**¹⁴
5. **Hadewych**¹⁴

1. R 1257, fo 492, 18-4-1488 [de kinderen van Heilwich x Willem dragen 1/3 van een pacht uit goed in Oirschot tot straten op aan Willem x Elizabet, welke pacht Jan Henriks Vossen van Strathen had beloofd aan Jan en Goijart]
2. R 1257, fo 502, 10-5-1488 [Goijart draagt Jan Keijmps x Elizabet Jans van Kuijck een huis in Oirschot verrenbest op dat hij tegen Willem had verkregen]
3. R 1254, fo 473, 25-8-1485 [de kinderen Henrik Emonts dragen goederen van w Geertruijt (102b) op aan Engbert x Elizabet (102b)]
4. R 1252, fo 427v, 23-1-1483 [Henrik Henrik Emonts (102b) en Heilwich geven Willem volmacht inzake cijns Oirschot]
5. R 1251, fo 583, 25-4-1482 [Goijart draagt Jacob K den raephoff 4 lop in verrenbest op, welke Willem hem had opgedragen]
6. R 1251, fo 542v, 7-12-1481 [Goijart verkoopt E dat sonsche velt in eerschot (verrenbest)]
7. R 1249, fo 80, 24-2-1480 [Goijart verkoopt een akker in vorstenbest]
8. R 1248, fo 303v, 8-4-1479 [Goijart verkoopt Van den Vloet land in verrenbest]
9. R 1246, fo 313, 28-2-1477 [Goijart en Willem dragen elkaar goederen op in verrenbest, Oirschot, meer akten; Goijart Ackerman had goederen in Oirschot verkregen tegen Willem Jans van den Venne]

10. R 1246, fo 337v, 27-5-1477 [Willem van der Vloet draagt Haecx een pacht op uit land in Oirschot, Best, naast de kapel; en een pacht aan Goijart; land in verrenbest]
11. R 1245, fo 327v, 24-11-1475 [Goijart draagt zijn zwager Willem een pacht uit goed in Best op en een pacht uit hoeve van Mathijs Jan van Huernen]
12. R 1244, fo 251v, 18-9-1475 [Goijart draagt Van Melcrode een pacht uit land in Best op die Goijart Jans had verkregen]
13. R 1244, fo 36, 21-4-1475 [Goijart draagt A van Melcrode een pacht uit land in Best op]
14. R 1237, fo 206, 15-9-1468 [Hadewych draagt de kinderen een pacht op uit alle goed van w Emont die Rover gelegen in Oirschot, Best, welke goederen Goijart tegen Emont had verkregen; de kinderen dragen de pacht op aan Jan Ansem Wouters]

Heilwigs moeder bleek weer een Dungense te zijn: Hadewych Henrik Emonts van Rode (op GDD 102b).

¹ De spelling in de archieven is Van Os en Van Osch.

² R 1556, fo 48, 24-11-1637.

³ R 1607, fo 286, 16-4-1652.

⁴ R 1345, fo 164, 9-4-1546.

⁵ R1315, fo 88.

⁶ In de oude terminologie: hij verkocht die cijns; in nieuwe termen: hij sloot een hypotheek af. R 1228, fo 313v, 4-7-1458.

⁷ R 1231, fo 73, 19-2-1461.

⁸ R 1232, fo 366v, 3-1-1463.

⁹ Welk laatste (C) dus geen verwantschap in de strikte betekenis is. Destijds werd de echtgeno(o)t(e) als verwant aangemerkt.

¹⁰ Dungense Historien **4** (2010), blz 7; Dungense Historien **11** (2017), blz 4.

¹¹ Het Griensvenneke **14** (sept 1989), nr 3.

¹² GADD nr 343, Relevé of staat der ongebouwde eigendommen der gemeente, 7 feb 1816.

¹³ R 1256, fo 120, 20-10-1486 (2e deel van de akte); transport van een cijns van 4 pond uit de 12 morgen van wijlen heer Arnt Rover priester en investiet van de kerk van Erp aan de Karthuizers.

¹⁴ als vorig en R 1180, blz 51, vrijdag na driekoningen 1394.

¹⁵ R 1186, fo 13v, in profesto severini 1408.

¹⁶ Dungense Historien **10** (2016), blz 31.

¹⁷ Dungense Historien **10** (2016), blz 32.

¹⁸ R 1196, fo 11v, 15-11-1426.

¹⁹ R 1216, fo 241v, 18-7-1446; R 1227, fo 45, 5-1-1457; R 1231, fo 55, 31-1-1461; R 1245, fo 34v, 17-2-1476.

Bij de laatste twee transporten kwam de cijns aan Ludolf van den Water en aan de karthuizers, waarmee de cijns was afgelost.

²⁰ R 1187, fo 258, 7-11-1411; transporten van die cijns in R 1190, fo 135, 24-3-1417; R 1195, fo 109v, 1425; R 1198, fo 235, 27-7-1428 en R 1199, fo 54v, 29-1-1429.

²¹ R 1188, fo 167v, 9-5-1413.

²² R 1189, fo 178, 1415.

²³ R 1196, fo 91, 16-12-1426. Transport van die pacht in R 1224, fo 139, 23-11-1453 aan Ludolf van den Water.

²⁴ R 1217, fo 169, 26-5-1447.

²⁵ R 1218, fo 289, 2-8-1448.

²⁶ R 1224, fo 133, 30-10-1453.

²⁷ R 1233, fo 1, 1-10-1463; R 1240, fo 104v, 20-3-1471. Volgens cijnsnummer 726 is een deel van het land van Hooidonksedijk 10 naar de karthuizers gegaan, nl. A169. Hierin de verklaring voor het verschil tussen de oppervlakte van 15 morgen van Dirk Wellens en 18 morgen van Ludolf van den Water en de karthuizers.

²⁸ R 1241, fo 26, 3-12-1471.

²⁹ R 1248, fo 294, 15-3-1479; R 1590, fo 66-119, 1658.

³⁰ 6 lop in cijnsnr 925; 7 lop in cijnsnr 1017 en 8 lop in R 1445, fo 225, 4-4-1605 en R 1615, fo 327v, 11-6-1660.

³¹ 1 malderzaad in R 1434, fo 153v, 28-2-1596, R 1444, fo 222, 10-6-1604 en R 1482, fo 396, 11-5-1609; anderhalve malderzaad in R 1390, fo 2, 2-10-1566.

³² R 1444, fo 222, 10-6-1604.

³³ R 1445, fo 225, 4-4-1605.

³⁴ R 1482, fo 396, 11-5-1609 en R1493, fo 405, 26-5-1617.

³⁵ R 1562, fo 310. 24-3-1643.

³⁶ R1226, fo 227, 20-11-1455; in R1226, fo 268, 22-1-1456 ziet men af van vernadering.

³⁷ R 1204, fo 48, 16-2-1434.

³⁸ R 1218, fo 251, 29-2-1448.

³⁹ R 1231, fo 56, 31-1-1461.

⁴⁰ R 1232, fo 461v, 28-3-1463.

⁴¹ R 1257, fo 297v, 26-3-1488.